

ነበርናን ላህጃን አብ ኣገልግሎት ምልኪ እንክውዕል

አብ ነብሱ፡ አብ ህዝብን ልዕልና ግዝአተ ሕግን ዘይተአማመን ጃንዳ ህግደፍ፡ ንድሩት ፖለቲካዊ ንቕሓት መዝሚዙ ከም ፖለቲካዊ ዕርዲ ዝጥቀሙሉ ሚላታት ብዙሕ ዓይነትዮ። ኩሎም እቶም ዝጥቀሙሎም ሚላታት ከኣ ዜጋታትን ህዝብታትን ናብ ሓደ ዘምጽኡ፡ ምትእምማን ፈጠሮም ሓድነት ዘደልድሉ፡ ካብ ድሕረትን ድኽነት ዘናግፉ ኣይኮኑን። ገሊኡ ፈጹሙ ዘይፈላለ፡ ገለ ከኣ ንኡስ ወይ ዘይመሰረታዊ ፍልልያት ክንሱ፡ ብውሽጢ ውሽጢ ብመደብ ኣረሳሲኑ መሰረታዊ ኣምሲሉ ብምጉላህ፡ አብ መንጎ ውጽዓትን ግዙአትን ናይ ዘይምትእምማን መንፈስ ፈጠሩ፡ ሕድሕድ ኣተፋኒኑን አብ ሓደ መድረኽ ምስቲ ሓደ፡ ካልእ መድረኽ ድማ ምስቲ ካልእ እናተገላበጠ፡ ከም ፖለቲካዊ ቃርሳ ብህይወት ዜጋታት ዝጸወት ጉጅለዮ። መሰረታዊ ዕላማ ናይ ከምዚ መግባሪኡ ከኣ፡ ብፖለቲካዊ ድሕረትን ቁጠባዊ ድኽነትን ዝተዳህከ ኣመት ፖለቲካዊ ስልጣንን ምሕደራን ዘይገብር፡ ተጸጊመ፡ ደኸዮ፡ ክብረተይ መሰለይ ኢሉ ዘይሓትት አብ ምሉእ ምሕረቱ ወዲቐ ኣሜን ኢሉ ተማእዚዞ ዝነበር ክብሪ ዘይብሉ ድኹም ሕብረተ-ሰብ ንምፍጣርዮ።

እቲ ወሳኒ ውዲታዊ መሪሕነታዊ ጃንዳ፡ ከም ውድብ ካብ ዝተፈልጠሉ ግዜ ክሳብ ሎሚ ኢዱ ብደም ንጹሃት ዝተጨማለቐዮ። ሓቕነት ናይዚ ንምርግጋጽ ቅድሚ ምምላስ ሃገራዊ ነጻነት ካብ መጀመርያ 70ታት ፍጥር ጥቕር ኣቢሉ ኣስማቶም ብምጽላምን ዘይገበኖም ገበነኛታት ብምባልን ዝቐተሎም፣ ብስነ-ኣእምሮአዊ ጸቕጢ ኣይን ዓዲ ኣይን ዓውዲ ዘርምዘርም ኮይኖም ክተርፉ ዝገበሮም፡ ካብቲ ፍትሓዊ ቃልሲ ከልግሱ ኣርሒቑም ክስደዱ ዘገደደም ተቐለሱቲ፡ በዓል መን መዓስ ብኸመይ ምዝካር ወይ ድሕሪ ነጻነት ምስዚ ጉጅለ ዝነበሮም ዝምድና ዝበተኹ፡ አብ ምሉእ ጉዕዞ ነብሶምን እቲ ዝነበርዎ ውድብን ሚዛናዊ ፖለቲካዊ ገምጋም ብምግባር፡ ንህዝቢ ኤርትራ ነጻነት ኣብ ምምጻእ'ኳ ጽቡቕ እንተገበርናሉ ብፖለቲካዊ ደሞክራሲ መዳይ ግን፡ ንባዕልና ተበዲልና በዲልናዮ ኢና። ለኪምናዮ ኢና ኢሎም ዝናስሉን እቲ ውድብ ደሞክራሲያዊ ኣረኣእያን ኣሰራርሓን ከም ዘይነበሮ፡ እቲ ወሳኒ መሪሕነታዊ ጉጅለ ካብ ናቲ ዝተፈልየ ርእይቶ ንዝሓዙ ወይ ዘማዕበሉ ሰባት ካብ ተጋደልትን ህዝብን ንምንጻል ኢሉውን ንምጥፋኡም ዝጥቀሙሉ ዝነበረ ሚላ፡ በዓል መን? መዓስ? ብናይ መን ትእዛዝ? ግዳይ ከምዝኹኑ፡ ኣስማት በደልትን ብዱላትን ብጽሑፍን ብድምጽን ናብ ህዝቢ ዝዝርግሕዎ ዘለው ኣገዳሲ ሰነዳት ኣናዲኻ ምንባብዮ።

እዚ ጉጅለ ኣብ መንጎ ህዝብታት ኤርትራ ሃይማኖት ዝሰረቱ መሰረታዊ ዘይምቅዳው ከም ዘሎ ገይሩ ይገብሩ። ብደሞክራሲያዊ ዘተን ምይይጥን ንዝፍታሕን ዝመሓደርን ፖለቲካዊ ኣረኣእያ፡ ነብሱ ካብ ኩሉ ኣበራት ሓራ ገይሩ፡ ካልኣት ንዝሓዘዎ ዝተፈልየ ሓሳብ ከም ጸረ-ህዝብን ሃገርን ገይሩ ይሰብኹ። ንቦታዊ ወይ ኣውራጃዊ ምምሕደራዊ ቅርጻ ከም ስሩት ደማዊ ቅርሕንቲ ዘሎ ኣምሲሉ፡ ንስኻኮ ከምዚ ኢኻ እክለ ብኸምዚዮ ዝጥምተካ ኣይትእመኖ ኣይትቕረቦ ግን እንታይ ይብልን ይገብርን ተኸታተሎ እናበለ፡ ፍልልይ ንምፍጣር ዝከኣሎ ኩሉ ወፍሪ የገብር። ከበሳን ቆላን፣ ወዲ-ከተማን ወዲ ገጠርን፣ ፊደል ዝቐጸረን ዘይቆጸረን፣ ኣብቲ ፊደል ዝቐጸረ፡ ሕትንን ልሙስን፣ ኣብቲ ወዲ ገጠር ገዲምን ሓድኸን እናበለ እቲ ሓደ ኣጉል ነብሰ ልዕልነት ክስመዮ፡ እቲ ካልእ ብነብሰ ትሕተት ክጥቃዕ ዝገብር ሚላ ይጥቀም።

ንኣብነት ወተሃደራዊ መሳርዑ ካብ ዝተሓተ መራሒ መስርዕ ክሳብቲ ዝለዓለ ኣዛዚ እታ ዝመረሓ ዘሎ ክፍሊ ወይ ኣሃዱ ብስሙ ትጽዋዕ። እዚ እቶም ሓላፍነት ዝወሃቡ ዘለው ሰባት፡ ኣብ ልዕሊ'ቶም ዝመርሕዎም ዘለው ተጋደልቲ ናይ ገባሪ ሓዳግነት መላኽ ስምዒት ከሕድሩ፡ ነቶም ልዕሊኦም ዘለው ሓለፍቲ ከኣ እሺ በሃልቲ እሙናት ኣገልገልቲ ክኾይኑ ዝገብር ዝረቐቐ ሚላዮ። ሰባት ኣብ ክንዲ ብፖለቲካዊ ንቕሓቶም፡ ተወፋይነቶምን ናይ ስራሕ ኣበርክቶኦምን ዝምዘኑ፡ ናብቲ ውድብ ዝተጸንበርሉ ግዜ ከም መምዘኒ ብቕዓት ተቐጸሩ፡ ይከኣሎ፣ ኣርክብ፣ ወጋሕታ፣ ዋርሳይ፡ ኣብቶም ብስም ሃገራዊ ኣገልግሎት ተገፊፎም ዝተጸንበሩ ከኣ ቀዳማይ ዙርያ ንካልኣይ ዙርያ ክንዕቆ፣ ካልኣይ ዙርያ ንሳልሳይ ዙርያ ክንዕቆ 'ሞ ውሽጣዊ ምትእምማን ስኢኖም ዝተባህልዎ ፈጸምቲ ክኹኑ ዝገብር ሚላዮ ክኹተል ጸኒሑን ዘሎን።

እቲ ጉጅለ ዝጥቀሙሉ ሚላ እዝን ከምዝን ምጃኑ እናተፈልጠ፡ ገለ ኣብ ደምበ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ዝተሰለፉ ወገናት፡ ኣብ ክንዲ ከም ደራሲ መጽሓፍ "ሳሕል ወፊርና እንታይ ኣምጺእና" ተባዕ ተጋዳላይ የማን ተስፋ-ገርጊስ ተመክሮኦም ብግቡእ ገምጊሞም ነብሶም ዝሓቱ፡ ካብ ሕሉፍ ጌጋኦም ዝመሃሩን ብወግዒ ኣብዝን ኣብዝ ጽቡቕ ነደርና

አብዝን አብዝን ከአ ሕማቅ ሰራሕና ኢሎም ርትዓዊ ሚዛን ዘቐምጡ፡ ናቶም ሓቢኦም ብካልኦት ይወራዘዩ። አብቲ ውድብ ኣወንታ ምበር ዝኾነ ኣሉታ ከምዘይነበረ፡ አብኡ ምንባርም ጥራሕ ከም ምሉእ ፖለቲካዊ ሰብነት ዘውህበ ገይርም ክገልጹን ክጀሃሩን ይስምዑ። ዝሓለፍካዩ ናይ ገድሊ ህይወት መሰረት ገይርካ ክትዛረብ ክትጽሕፍ ጌጋ ኣይኮነን። ምኽንያቱ ካብ ዝፈኸሰ ረሃጽ ክሳብቲ ዝኸበረ ኣካላዊ መጉዳእቲ ዝተኸፍሎ ብዙሓት ብጸት ድማ ብጀግንነት ዝሓለፍሉ ስለዝኾነ፡ ተራ ዛንታ ኮይኑ ከይተርፍ ኣኹል ግዜ ፍልጠትን ገንዘብን ተመዲብሉ ብግቡእ ተጸኒዑ ብዘደናግር ኣገባብ ተሰኒዱ ናብ መጻኢ ወለዶ ክሰጋገርዩ ክግበር ዘለዎ። እቲ ጌጋ ዝኸውን ኣወንታን ኣሉታ ዘይፈሊ ንኹሉቲ መሰርሕ ውሽጣዊ ምቕትን ብቕዓት ኣመራርሓን ከም ዝነበሮ፡ ከም መቐጻልታ ናቱ ድማ ሕጂውን ብቕኑዕ ኣገባብ ይኸይድ ከም ዘሎ፡ እቲ ኣሎ ዝበሃል ጸገም ውድባዊ ወይ መንግስታዊ ናይ ኣረኣኢያን ኣሰራርሓን ጉድለት ዘይኮነ፡ ናይ ዝተወሰኑ ሰባት ገበናዊ ጥፍኣትዩ ብዝብል ክኸውሉ ምፍታፍምዩ።

ነበረና ብዛዕባ ህልውን መጻእን ኣይኮነን ዝዛረብ ዘዘንቱ። ታሪኽዩ። ታሪኽ ድማ ቅኑዕን ቅቡልን ዝኸውን እቲ ዝነበረ ከምዘለዎ ክቐርብ እንከሎዩ። ዝናኻ ዘጉልህ ኣብ ኣእምሮ ህጻናት መታን ክሰርጽ ብመደብ ክትወፍረሉ ክትምህረሉ፡ ዘሕትተካ ጎደሎታት ከም ቃልውን ከይመሉቕ ተቐቢሩ ክነብር ዝግበር ድኹም ፈተነ፡ ሓደ ካብቶም መላኺ ውዲታዊ ጉጅለ ከም መከላኸሊ ዕርዲ ዝጥቀመሎም ዘሎ ሚላታትዩ። ብመሰረቱውን ወዲ-ሰብ ኣብ ነበርና ኣይነበርን። ዝነበርካዩን ዝሰራሕካዩን ብግቡእ ሰኒድካ ከከም ኣድላይነቱ ንናይ ቅድሚት ውጥናትካ ከም መወከሲ ትጥቀመሉ ምበር፡ ዕድሜኻ ምስ ግዜ ንቕድሚ ይሕንበብ፡ ኣተሓሳስባኻ ድሕሪት ተመሊሱ ኣብ ነበርና ገበርና ተኣሊኹ ክነብር ቅኑዕ ኣይኮነን። ወዲ-ሰብ ሩሕ ክሳብ ዝሃለዎ ታሪኽ እናሰርሐዩ ክነብር ዘለዎ። እዚ ነበርና ዝብል ብገለ ወገናት ኣብ ጠቕሚ መላኺ ጉጅለ ይውዕል ከምዘሎ ንምርዳእ፡ ኣብ ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራን ህዝባዊ ግንባር ንደሞክራሲን ፍትሕን ናይ ተመክሮ፣ ፖለቲካዊ ስነ-ሓሳብ፣ ኣሰራርሓ፣ መሪሕነት፡ ፍልልይ ከም ዘሎ፡ ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ ዝኾነ ሓጥያት ዘይብሉ ደሞክራሲያዊ ኣረኣኢያን ኣሰራርሓን ዝነበሮ ህዝባዊ፡ ህግደፍ ግን ንህዝባዊ ግንባር ኮነ ንህዝቢ ኤርትራ ዘይውክል ሓድሽ ድሕሪ ነጻነት ዝተወልደ ጸረ-ህዝቢ ሰልፊ ከም ዝኾነ፡ ስለዚ ከኣ ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ ካልእ ውድብ፡ ህግደፍ ካልእ ውድብዩ ኢሎም ከይተሰከፉ ኣፎም መሊኦም ዝማኑቱ ሰባት ምህላዎምዩ። እዚኦም ነዚ ዝንበዕ ፖለቲካዊ ኣረኣኢያዚ ክሳብ ዘይኣረምዎ፡ ይረደኡዎም ኣይረደኡዎም፡ ንመከላኸልቲ ዕርዲ ህግደፍ ዘገልግል ርእይቶ ዝተሓንገጡዮም። ብኻልእ ኣገላልጻ ምስቲ መላኺ ጉጅለ ብነበርና ዝራኸቡ፡ ኣብ ውልቀ ሰባት ምበር ኣብቲ ስማዊ ስርዓት ከም ስርዓት ጸገም ዘይብሎ ወገናትዮም።

ካልእ ካብኡ ዘይፍለ ግን ከኣ ብዙሕ ሰብ ዘዩቓልበሉ ንጸላኢ ድኹዒ ኮይኑ ዘገልግል ዘሎ፡ ከባብያዊ ኣጠቓቕማ ቋንቋ (ላህጃ) መሰረት ዝገበረ ንሰባት ወይ ህዝቢ ምንጻቕዩ። ቋንቋ ትግርኛ ናይ ህዝቢ ናይ መንነት መግለጺዩ። ሰብ ቤት ናይዚ ቋንቋ ከኣ ኣብ ኤርትራን ትግራይን ዘለው ህዝብታትዮም። ኣብ ኣጠቓቕማ ናይቲ ቋንቋ (ላህጃ) ኣብ ኩሉ እኳ እንተዘይተባህለ ኣብ ገሊኡ ፍልልይ ኣሎዩ። ኣብ ትግራይን ኤርትራ ጥራሕ ዘይኮነ፡ ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ዝተፈላለያ ናይ ቃላት ኣደማምጻ ኣሎ። ኣብ ውሽጢ ትግራይውን እቲ ኣገላልጻ ናይ ቃላት (ላህጃ) ሓደ ኣይኮነን። ፍልልይ ኣሎ። እዚ ግን ነቲ ቋንቋ ትግርኛ፡ ትግርኛ ምጻኑ ዘህስስ ወይ ብካልእ ዝተከኣ ኣይኮነን። ህዝቢ ከከም ከባቢኡ ሓደ ካብቲ ካልእ ብመጠኑ ዝፍለየሉ ኣደማምጻ ምህላው ኣብ ኤርትራን ትግራይን ጥራሕ ዘይኮነ ኣብ ብዙሓት ሃገራትን ህዝብታትን ዘሎዩ። ከምኡ ምህላው ከኣ ኣብቶም ህዝብታትን እቲ ቋንቋ ዘምጸእ መሰረታዊ ፍልልይ የለን። መን ከማና እናበሉ ዝጀሃሩ ልክዎም ዘይፈልጡ፡ ካብ ዓንኬል ፕሮፖጋንዳ ህግደፍ ዘይወጽኡ ገለ ወገናት ግን፡ ነቲ ናይ ላህጃ ፍልልይ፡ ጽሑፍን ዘይጽሑፍን፡ ምዕቡልን ድሑርን ዝብል መፈላላዩ ዶብ ሰሪሖም ንነብሶም ሓፍ ነቲ ካልእ ኣትሕት ኣቢሎም ክጥቀሙሉ ይስምዑ። ነዚ መሰረት ዘይብሉ ካብ ድሑር ኣተሓሳስባኦም ዝመንጨው ኣጉል፡ ናትና ይበልጽ ንሕና ንምዕባል ኣተሓሳስባ፡ ከም ፖለቲካዊ ስነ-ሓሳብ ተታሒዞ ኣብ ፖለቲካዊ መዓላ ክውዕልን ብተዘዋዋሪ ጸረ-ህዝቢ ጉጅለ ክግልገለሉን ይረኣ ኣሎ። እዚ ጽሑፍን ዘይጽሑፍን ምዕቡልን ዘይምዕቡልን ዝብል ድሑር ኣረኣኢያ ዶብ ሰጊሩ ኣብ መንጎ ተዛረብቲ ትግርኛ ዝኾኑ ህዝብታት ኤርትራን ትግራይን ፍልልይ ንምፍግር ዝተደረተ ኣይኮነን። ኣብ ውሽጢ ኤርትራውን ብፍላይ ኣብቲ ወተሃደራዊ መሳርዕ ጸላኢ፡ መን ካበየናይ ኩርናዕ ናይ ኤርትራ ከም ዝመጽእ ብኣዘራርባኡ ወይ ላህጃኡ ተለልዩ ኣብ መንጎቶም ውጹዓት ሰራዊት ስኽፍታ ፈጠሩ፡ ፖለቲካዊ ዕርዲ ጸላኢ ኣብ ምሕያል ድኹዒ ኮይኑ የገልግል ምህላውዩ።

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ፡ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ 01-01-2018

